

מצרים ארבע מאות על ארבע מאות פרסה ומצרים אחד מששים בכוש וכוש אחד מששים בעולם ועולם אחד מששים בגן וגן אחד בששים בעדן ועדן אחד מששים בגיהנם, נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדירה לגיהנם (פסחים צ"ד ע"א)

אם נקבל את גמרא זאת כפשוטה אז שטח מצרים 1600 על 1600 מיל או 2,560,000 מיל מרובע וכוש פי 60 ממנה ועולם פי 60 מכוש. אם הכוונה שזאת הגדלת שטח פי 60 אז שטח של כוש הוא 153,600,000 מיל מרובע ושטח עולם 9,216,000,000 מיל מרובע. אלו מספרים שאין להם כל קשר למציאות. וכלשכן אם הגדלה פי 60 היא במידות רוחב ואורך.

והנה גם על ארץ ישראל נאמר שהיא 400 על 400 פרסה. והראנו [במאמר על גבולות הארץ](#) ששטח ארץ ישראל לפי גבולות יחזקאל הוא בדיוק 400 על 400 מיל- פי 16 קטן יותר, ואילו שטח 400 על 400 פרסה מתקבל אם מוסיפים לארץ ישראל את רצועת המשיח סביב כדור הארץ ברוחב 75 מיל מדרום לצפון כנגד תרומה ובאורך 32000 מיל סביב כדור הארץ כאורך סולם יעקב. אולי בחשבון כוש וכן של עולם צריך להחליף שטח מצרים ב- 400 על 400 מיל. אז שטח כוש הוא 9,600,000 מיל מרובע. זהו בערך שטח של מדבר סהרה כ- 9,200,000 קמ"ר. אם נמשיך את החשבון אז עולם הוא 400 כפול 60 על 400 כפול 60 מיל. זהו בדיוק 24,000 על 24,000 מיל או 6000 על 6000 פרסה. וזאת דעת רבא "שיתא אלפי פרסי הוי עלמא" (פסחים צ"ד ע"א). וזאת לא סברה של רבא אלא "גמרא", היינו מסורת. ועל זה לא נאמר "תיובתא דרבא".

וכבר הראנו [במאמר על גבולות הר הבית](#) ש- 24000 מיל של עולם זהו מרחק שמש מהלכת לאורך קו המשווה מעמוד השחר עד צאת הכוכבים. לפי דעה שאדם מהלך מנץ עד השקיעה 40 מיל ומעמוד השחר עד הנץ 4 מיל ומשקיעה עד צאת הכוכבים 4 מיל, זמן מעמוד השחר עד צאת הכוכבים הוא 48/40 כפול 12 שעות או 14.4 שעות. מאחר ושמש מהלכת את הקף כדור הארץ ב- 24 שעות אז הקף כדור הארץ שווה 24/14.4 כפול 24000 מיל או בדיוק 40,000 מיל כנגד אורך קו המשווה 400075 ק"מ. על סמך כמעט שוויון זה הסקנו שישנה אמת עולם שמיל 2000 אמה שלה שווה 1 ק"מ זאת אמה של 50 ס"מ והיא אמה ממוצעת של הר הבית 500 על 500 אמה. ויש פרוש שני מהו מהלך אדם ביום. לפי פרוש שני אדם מהלך מעמוד השחר עד צאת הכוכבים 40 מיל ומתוכם 32 מיל מנץ ועד השקיעה. ולפי פרוש זה אורך היום מעמוד השחר עד צאת הכוכבים הוא 40/32 כפול 12 או 15 שעות. ואם תוך זמן זה שמש מהלכת 24000 מיל אז הקף כדור הארץ 24/15 כפול 24000 או 38400 מיל. ואם משווים אורך זה להיקף כדור הארץ 40075 ק"מ מקבלים אמה של 52.18 ס"מ. ועיגלנו את המספר ל- 52 ס"מ. וזאת אמת עולם שניה ובה נמדד אורך גבול מערבי ודרומי של הר הבית של 500 אמות.

אילו עולם היה שטוח 24000 על 24000 מיל אז שטח שלו היה 576,000,000 מיל מרובע. שטח כדור הארץ הוא 510,000,000 קמ"ר. אלו מספרים קרובים. (הערה: במאמר על גבולות הר הבית הראנו שאמת יחזקאל שווה 51 ס"מ ואמת התורה 48 ס"מ. אילו אמה בה נמדד העולם של 24000 מיל היתה מתייחס לאמה של חצי מטר כמו אמת התורה לאמת יחזקאל אז 576,000,000 מיל מרובע היו הופכים למספר פי 48/51 ברבוע קטן יותר והוא 510 מיליון קמ"ר).

נעבור לשלב הבא: "עולם אחד מששים בעדן". נציין שמרחק מכדור הארץ לירח בערך פי 60 מרדיוס של כדור הארץ. רדיוס כדור הארץ בקו המשווה 6378.14 ק"מ, כפול 60 זהו 382688 ק"מ. מרחק ממוצע (בזמן) בין מרכז כדור הארץ למרכז הירח 385000 ק"מ. אולי גן עדן הוא גלגל הירח כי ישראל משולים ללבנה. כאן לא מדובר על הכפלת שטח ב- 60 אלא הכפלת גובה.

"גן אחד משישים בעדן". כתוב בהמשך הגמרא (שם, פ"ד ע"ב) "מן הארץ לרקיע מהלך חמש מאות שנה ועוביו של רקיע מהלך ה' מאות שנה ובין רקיע לרקיע מהלך ה' מאות שנה וכן בין כל רקיע ורקיע וכו'". אולי עדן משול לשמים? אדם מהלך ביום 40 מיל ובשנה של 365.25 יום 14610 מיל וב- 500 שנה 7,305,000 מיל. הוכחנו [\(ראה מאמר מסעות\)](#) שבכל מסעות בני ישראל מהלך 40 מיל היה נמדד באמות יחזקאל של 51 ס"מ, כלומר מיל היה 1.02 ק"מ. לכן רקיע הראשון נמצא בגובה 7,451,100 ק"מ. מספר זה פי 19.5 גדול ממרחק מכדור הארץ לירח. מה קשר בינו לבין 60? הקף העיגול הוא 2π כפול רדיוס. אצל חז"ל מקובל קירוב של π ע"י 3. לכן הקף גלגל השמים הוא פי 6 מרדיוס השמים. רוחב

גלגל הירח שהוא קוטר של עיגול שלו והוא פי 2 ממרחק עד הירח. לכן יחס בין הקף גלגל השמים לרוחב גלגל הירח הוא בערך 60.

אבל פרוש זה של יחס 60 בין עדן לגן סותר את הפרוש שנתנו לגבי יחס בין גן לעולם. שם היחס היה בין רדיוס הגן לרדיוס העולם. אבל נתן לזהות את רוחב העולם עם היקף כדור הארץ כי מבחינת ראיית האדם, כדור הארץ הוא שטוח. כעת אם נשווה את היקף גלגל הירח לרוחב העולם נקבל יחס 60 כמו היחס של רדיוס גלגל הירח לרדיוס כדור הארץ.

את השלב הבא "עדן אחד מששים בגיהנם" נדמה לשלב הקודם. דהיינו זהו יחס בין הקף גלגל גיהנם לרוחב גלגל עדן, כלומר רדיוס גלגל גיהנם הוא פי 20 מרדיוס גלגל העדן. מאחר ורדיוס של עדן לפי הצעתנו הוא מרחק לרקיע הראשון והוא 7,451,100 ק"מ אז רדיוס גיהנם הוא 149,022,000 ק"מ. זהו כמעט במדויק מרחק בין מרכז כדור הארץ למרכז השמש 149,600,000 ק"מ. מכאן נלמד שגיהנם זהו גלגל השמש אשר שורף את הרשעים.

ומהו "נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדירה לגיהנם"? מרמז שהגדלה מעולם לגיהנם היא בעומק ולא בשטח כמו כיסוי קדירה לעומת קדירה. לכן הכפלה פי 60 מעולם עד גיהנם דרך גן ועדן היא במרחק ממרכז כדור הארץ ולא בשטח. וסימן לכך ששטח הנראה של ירח שווה לשטח הנראה של שמש, ומשום כך ישנם לקוי חמה ולקוי לבנה.

מאחר וזהינו את עדן עם הרקיע הראשון, נראה לזהות את קצה עובי הרקיע עם גיהנום בגלגל השמש. ואז עובי הרקיע 500 שנה הוא פי 20 ממרחק 500 שנה לפניו וכן מרחק בין רקיע לרקיע 500 שנה הוא פי עשרים מ-500 שנה לפניו. יש כידוע שבעה רקיעים. לכל רקיע עובי 500 שנה ובין רקיעים אויר 500 שנה. אם כל אחד ממספרים אלו גדול פי 20 מקודמו אז גבול עובי רקיע השביעי נמצא במרחק 50×20^{17} ק"מ מכדור הארץ. זהו 6.93×10^{10} שנות אור. רדיוס של היקום מוערך ב- 4.65×10^{10} שנות אור. על כן עובי רקיע ז' כולל את כל היקום. ומעליו יש עוד אויר ומעליו מים עליונים.

נחזור לארץ כוש אשר שטח שלה לפי הצעתנו פי 60 מ-400 על 400 מיל. שטח זה כאמור קרוב לשטח של מדבר סהרה. אבל כתוב בספר בראשית "ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש". ומה ענין גיחון למדבר סהרה? אם נהר גיחון סובב את כל ארץ כוש אז אורך שלו שווה להיקף של ארץ כוש. אם נעשה ארץ כוש ריבוע בשטח פי 60 מ-400 על 400 מיל אז הקף שלה 1600 מיל כפול שורש של 60 או 12393.55 מיל. במיל הארץ של 1.02 ק"מ זהו 12641.4 ק"מ. קוטר כדור הארץ בקו המשווה 12756.3 ק"מ ובין בקטבים 12731 ק"מ. אולי נלמד מכאן שגיחון הוא נהר תת קרקעי והוא כמו נחש בריח, מבריא את הארץ מקצה אל קצה. לארץ כוש אפשר לתת פרוש אחד. אם נניח ששטח של כוש פי 60 ממצרים של 400 על 400 פרסה אז שטח שלה 153,600,000 מיל מרובע. זה קרוב לשטח יבשה של כדור הארץ כ-149 מיליון קמ"ר. אולי הדבר שוב מרמז על כך שגיחון משקה ע"י מי תהום את כל יבשת כדור הארץ.

גן, עדן וגיהנום שדברה עליהם גמרא נמצאים בשמים. אבל היה גן עדן ארצי. לפי חשבוני גן עדן היה בגבול מערבי של ירושלים וגודלו היה 100 על 100 אמה ועדן היה סמוך לו ממערב וגודלו 50 אמה ממזרח למערב ו-100 אמה מדרום לצפון. 100 אמה כפול 20 שווה מיל, כפול 20, כפול 20 שווה 400 מיל כגודל ישראל ומצרים. לכן במקום להגדיל את מצרים או ארץ ישראל פי 60 יש להקטין פי 60. וכבר הסברנו שכוונה ליחס 20. יחס זה נמצא בצמצום בני ישראל כאשר 600,000 היו נכנסים לעזרת ישראל בשטח 1500 אמה. ואז במקום שלש הגדלות ממצרים עד גן עדן עליון בגלגל הירח, אנו מגיעים לשלש הקטנות ממצרים של 400 על 400 מיל לגן עדן תחתון של 100 על 100 אמה. אבל מגן לעדן ישנה הקטנה בשטח רק פי שתיים. ואולי מעדן לגיהנם גם כן הקטנת שטח פי 2. נמצא שטח גיהנם 50 על 50 אמה. אבל גיהנם בירושלים זהו עמק עושי הגבינה או עמק טרפיון והוא יורד מגיחון עליון בבריכת חזקיה לגיחון תחתון בבריכת שילוח. אורך הנחל כ-2500 אמות. ואולי רוחב שלו מחושב כרוחב אמה. ואז שטח גיהנם 2500 אמות.